

FERMÍ PONS-PONS

Envellir al segle XXI

Si bé el segle XX, del principi a final, ha estat el de les grans transformacions, no és menys cert que en els darrers 25 anys s'han consolidat els canvis més profunds en l'estructura social, sobretot amb una concepció distinta de la dinàmica familiar. El tipus d'habitatge urbà, la incorporació de la dona al món laboral, el descens de la natalitat i els hàbits de consum massiu, són alguns dels factors que han determinat una organització familiar, o parafamiliar, subjecta a uns criteris d'atomització i mobilitat de signe clarament oposat a la vida en clan.

En aquest context, sovint les persones grans no hi tenen cabuda, o viuen el seu encaix de manera problemàtica, tant per elles mateixes com pels familiars que les atenen. Les limitacions d'espai a la llar, la dispersió d'horaris i els hàbits domèstics tan diferenciats entre generacions solen complicar la convivència i acaben per enquistar l'aïllament afectiu, malgrat les bones intencions individuals. Però, per damunt d'aquests obstacles pràctics, hi ha una qüestió de fons més important: estem assistint a una nova manera d'envellir. Una situació en la qual la persona ja no es limita a fer anys des de la passivitat, sinó que planteja els seus drets per continuar desenvolupant la seva individualitat, tal vegada amb menys noses que quan estava constreta per les obligacions laborals i de sosteniment familiar.

D'altra banda, la societat que ha ingressat al segle XXI no pot oblidar que un 22% de la població espanyola té més de 60 anys i que aquest percentatge tendirà a augmentar almenys fins al 2010, mentre que l'esperança de vida ja està situada en els 77 anys i continuarà creixent a l'empara d'un sistema sanitari cada cop més avançat tècnicament. Per tant, estem parlant d'un segment de població que supera els 8 milions de persones i que comporta una activitat econòmica pròpia, tant des del punt de vista de la nova cultura de l'oci i els hàbits de consum com per la seva incidència

en la sanitat pública i privada.

Afortunadament, cada dia són més nombroses les associacions humanitàries que han pres consciència de les aspiracions d'aquest col·lectiu i es plantegen com incidir-hi, més des del respecte que des del paternalisme. Perquè, per damunt de tot, es tracta d'afavorir la dignitat personal i les condicions de vida que l'han de fer viable, en especial quan la situació econòmica es deteriora i els entrebancs de salut amenacen la migrada estabilitat. Però la millor manera de vetllar per la dignitat és assegurar la independència en tots els àmbits vitals i facilitar la participació social, extraient-ne uns fruits que abans, amb les supeditacions familiars, potser eren impensables.

El nou segle es configura tan divers com exigent en les demandes socials. I avui, la gent gran no vol ser marginada. Per això dóna pas a l'actuació dels especialistes en educació permanent, amb atenció preferent a la cultura de la salut i de l'exercici físic, com a base indispensable per a l'equilibri corporal i mental. I també a noves àrees de coneixement i de comunicació de l'experiència, un potencial que no pot ser menystingut per les noves generacions. En última instància, està en joc el dret de qualsevol ésser humà a l'autorealització, a sentir-se útil i necessari.

Aquest dinamisme implica tant al sector públic com al privat, i en especial, als grups o entitats que sentim la vocació de servei. Des de les Fundacions assumim, com un acte de justícia, l'atenció dels anhels d'una generació que sovint ha hagut de viure amb criteris d'austeritat o d'escassetat. Però també sabem que la labor més eficaç es produeix quan l'assignació de recursos és vehicula a través dels especialistes i les organitzacions que viuen en contacte diari amb els interessats. Una conjunció d'esforços que ja està fructificant.

Gerent de la Fundació Caixa Sabadell

“El nou segle es configura tan divers com exigent en les demandes socials. I avui, la gent gran no vol ser marginada. Per això dóna pas a l'actuació dels especialistes en educació permanent”

“Això ens implica tant al sector públic com al privat, i en especial, als grups amb vocació de servei”